

Hashem's Decision to Destroy

I. The Questions

בראשית פרק ו

(ה) וירא יקוק כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום:

(ו) וינחם יקוק כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו:

(ז) ויאמר יקוק אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף

השמים כי נחמתי כי עשיתם:

5 And Hashem saw that the wickedness of man was great in the earth, and that every imagination of the thoughts of his heart was only evil continually. 6 And Hashem reconsidered that having made man on the earth, and it grieved Him at His heart. 7 And Hashem said: 'I will blot out man whom I have created from the face of the earth; both man, and beast, and creeping thing, and fowl of the air; for I have reconsidered My having made them.'

II. Prescience, Predestination and Free Will

תלמוד בבלי מסכת נדה דף טז עמוד ב

דדריש ר' חנינא בר פפא: אותו מלאך הממונה על ההריון לילה שמו, ונוטל טפה ומעמידה לפני הקדוש ברוך הוא, ואומר לפניו: רבש"ע, טפה זו מה תהא עליה? גבור או חלש, חכם או טיפש, עשיר או עני? ואילו רשע או צדיק - לא קאמר, כדר' חנינא; דא"ר חנינא: הכל בידי שמים - חוץ מיראת שמים,

The angel appointed over birth brings each potential soul before God and says:

'Master of the universe, what shall be with this drop [of life]? Will he be strong or weak? Will he be wise or foolish? Will he be rich or poor?'

Will he be good or evil, however, is not asked...

III. Approaches

A. Explaining the phrase: בארץ וינחם ה' כי עשה את האדם Literally "and God was consoled."

What does nechama mean in this context?

1. Art Scroll: And God reconsidered
2. Rashi

רש"י בראשית פרק ו

(ו) וינחם ה' כי עשה - נחמה היתה לפניו שבראו בתחתונים, שאלו היה מן העליונים היה ממרידן:

3. Rav Soloveitchik's explanation of נחמה

B. Rashi wrestles with the problems

רש"י בראשית פרק ו

ויתעצב אל לבו - נתאבל על אבדן מעשה ידיו, כמו (ש"ב יט ג) נעצב המלך על בנו. וזו כתבתי לתשובת המינים, גוי אחד שאל את רבי יהושע בן קרחה, אמר לו אין אתם מודים שהקב"ה רואה את הנולד, אמר לו הן. אמר לו והא כתיב ויתעצב אל לבו, אמר לו נולד לך בן זכר מימך, אמר לו הן. אמר לו ומה עשית, אמר לו שמחתי ושימחתי את הכל. אמר לו ולא היית יודע שסופו למות, אמר לו בשעת חדותא חדותא, בשעת אבלא אבלא. אמר לו כך מעשה הקדוש ברוך הוא, אף על פי שגלוי לפניו שסופן לחטוא ולאבדן לא נמנע מלבראן בשביל הצדיקים העתידיים לעמוד מהם

Rashi: For everything a season (even for HaShem) : Joy in its time and sorrow in its time....

C. Sforno: Does God really destroy the world?

בראשית פרק ו

(יא) ותשחת הארץ לפני האלהים ותמלא הארץ חמס:

(יב) וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ: ס

(יג) ויאמר אלהים לנח קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ:

11 And the earth was corrupt before God, and the earth was filled with violence. **12** And God saw the earth, and, behold, it was corrupt; for all flesh had corrupted their way upon the earth. **{S} 13** And God said unto Noah: 'The end of all flesh is come before Me; for the earth is filled with violence through them; and, behold, I will destroy them with the earth.

ספורנו בראשית פרק ו

(יב) והנה נשחתה. מעצמה. כי בזולת ענש היתה בדרך השחתה, בהשחתת דרכם המקלקלת התולדה,

ובגזל המקלקל המדינות, כענין ו"טחני קמח" (ישעיהו מז, ב):

The Sforno redefines the text in consistent fashion-allowing for a different view of HaShem's actions through the flood.

IV. Different Sins, Different Fates, The Critical Balance

A. The Generation of the Flood

בראשית פרק ו

(יא) ותשחת הארץ לפני האלהים ותמלא הארץ חמס:

(יב) וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ: ס

(יג) ויאמר אלהים לנח קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ:

The sin of the Generation of the flood: Violent theft-of what kind?

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא מציעא פרק ד הלכה ב

א"ר אחא כתיב [בראשית ו יג] כי מלאה הארץ חמס מפניהם. ומה היה חמסן הוה בר נש נפיק טעין קופה מלאה תורמוסין והיו מתכוונין ונוטלין פחות משהו פרוטה דבר שאינו יוצא בד"ינין.

B. The Generation of Dispersion

בראשית פרק יא

(א) ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים:

(ב) ויהי בנסעם מקדם וימצאו בקעה בארץ שנער וישבו שם:

(ג) ויאמרו איש אל רעהו הבה נלבנה לבנים ונשרפה לשרפה ותהי להם הלבנה לאבן והחמר היה להם לחמר:

(ד) ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם פן נפוץ על פני כל הארץ:

(ה) וירד יקוק לראת את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם:

(ו) ויאמר יקוק הן עם אחד ושפה אחת לכלם וזה החלם לעשות ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות:

(ז) הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו:

(ח) ויפץ יקוק אתם משם על פני כל הארץ ויחדלו לבנת העיר:

(ט) על כן קרא שמה בבל כי שם בלל יקוק שפת כל הארץ ומשם הפיצם יקוק על פני כל הארץ: פ

1 And the whole earth was of one language and of one speech. **2** And it came to pass, as they journeyed east, that they found a plain in the land of Shinar; and they dwelt there. **3** And they said one to another: 'Come, let us make brick, and burn them thoroughly.' And they had brick for stone, and slime had they for mortar. **4** And they said: 'Come, let us build us a city, and a tower, with its top in heaven, and let us make us a name; lest we be scattered abroad upon the face of the whole earth.' **5** And the LORD came down to see the city and the tower, which the children of men built. **6** And the LORD said: 'Behold, they are one people, and they have all one language; and this is what they begin to do; and now nothing will be withheld from them, which

they purpose to do. **7** Come, let us go down, and there confound their language, that they may not understand one another's speech.' **8** So the LORD scattered them abroad from thence upon the face of all the earth; and they left off to build the city. **9** Therefore was the name of it called Babel; because the LORD did there confound the language of all the earth; and from thence did the LORD scatter them abroad upon the face of all the earth.

But what was their sin?

פרקי דרבי אליעזר (היגר) - "חורב" פרק כד

ומה היו עושין, היו מלבנים לבנים ושורפים אותם כיוצר חרש עד שבנו אותו גבוה כשבעה מילין מקנה מעלת היו לו במזרחו ובמערבו, ואלו שהיו מעלו מעלין לבנים היו עולין ממזרחו, ואלו שהיו יורדין היו יורדין ממערבו, ואם נפל אדם ומת לא היו שמים לבם עליו, ואם נפלה לבנה היו יושבין ובוכין ואומרין מתי תעלה אחרת תחתיה,

C. Between יחיד and צבור

Identifying a critical balance across time